

Adattármustra. Mozgóképek 2.

A sorozat egyes számaiban független szakemberek értékelik a magyar nyelvű internetes könyvtári szempontból fontos tartalomszolgáltatásait megadott szempontok szerint; ez alkalommal a film- és videógyűjteményeket (az 1. részt l. az előző számban). A bírálatok a használók számára fontos kezelőfelülettel, keresőrendszerrel, tartalommal és metaadatokkal foglalkoznak. Az értékelések egyrészt segítséget nyújtanak a rendszerek minél eredményesebb használatához, másrészt felhívják a fejlesztők és karbantartók figyelmét a szolgáltatás hiányosságaira, a jövőbeli minőségi javítások érdekében.

Video Active

Honlap: <http://www.videoactive.eu>
E-mail: Sonja.deLeeuw@let.uu.nl
Fenntartó: eContentplus program, VA Consortium
Értékelés dátuma: 2010. október 13.
Értékelő: Dávid Adrienne

Általános értékelés

A *Video Active* egy televíziós műsorokat/híradásokat, valamint – kisebb számban – képeket és cikkeket tartalmazó portál, amely közös felületen nyújt hozzáférést az európai televíziózás kulturális örökségéhez. A szolgáltatás az *Európai Unió* eContentplus programjának keretében jött létre, 2006. és 2009. között. Célja, hogy elérhetővé tegye a nagy európai audiovizuális archívumok anyagait, egyúttal kultúrtörténeti szempontból reprezentálja az európai televíziós műsorszórás archív felvételeit. Ennek jegyében a program keretében egy 10 000 dokumentumból álló válogatás jött létre, melyen keresztül a televíziózásnak, ennek a viszonylag fiatal médiának az egységes, illetve nemzeti (nemzetenkénti) fejlődése nyomon követhető; illetve megfigyelhető, hogy milyen módon, hányféleképpen dolgozták fel az egyes európai tévétársaságok az aktuális napi politikai, kulturális stb. – ma már történelemmé vált – eseményeket. A kutatás és az oktatás szempontjából kiemelkedő tartalomról van szó, amely 2009-ben elnyerte a „Best of the Web – People’s Choice” díjat, amit kulturális területen dolgozó szakemberek évente ítélnek oda a legjobbnak tartott webes szolgáltatásnak. A projektet az *Európai Bizottság* is kiemelten sikeres vállalkozásként tartja számon.

A szolgáltatás nemzetközi konzorcium irányításával jött létre, melynek hazai résztvevője a *Neumann Nonprofit Kft.* szervezeti keretei közt működő *Nemzeti Audiovizuális Archívum (NAVA)*. A NAVA közel 1000 válogatott műsorszámmal járult hozzá a magyar vonatkozású televíziós anyagok reprezentálásához ebben az európai gyűjteményben. A konzorcium további tagjai: *Utrecht University*, NL (koordinátor); *British Broadcasting Corporation*, UK; *Danish Broadcasting Corporation*, DK; *Deutsche Welle*, DE; *Istituto Luce*, IT; *National Technical University of Athens*, GR; *Netherlands Institute for Sound and Vision*, NL; *Noterik Multimedia*, NL; *Österreichischer Rundfunk*, AT; *Radio-Télévision Belge de la Communauté Française*, BE; *Royal Holloway, University of London*, UK; *Swedish Audiovisual Archive*, SE; *Televisio de Catalunya*, ES.

Az oldal tesztelése során tapasztalt hiányosságok:

1. *Nincs hagyományos értelemben vett súgója.* A szolgáltatás, a projekt leírását, ismertetését „A *VideoActiveról*” menüpont – és egy, az oldalhoz kapcsolódó blog – tartalmazza ugyan, ám magának a portálnak a használata sehol nincs összefoglalóan leírva. Egyedül az összetett keresésnél találunk az egyes adatmezők mellett ún. lebegő súgókat rövid, 1-2 mondatos tájékoztató szöveggel.
2. *A regisztrációhoz kapcsolódó szolgáltatások száma kevés.* Az oldalon regisztrálásra van lehetőség, de sehonnan nem derül ki előzetesen, hogy ez a funkció pontosan mire is szolgál. Csak a regisztrálás után válik láthatóvá, hogy mindössze kedvencek kiválasztására nyílik módunk e funkció használatával, ami kevésnek tűnik. Sokkal több felhasználóbarát, web2-es szolgáltatást (pl. címkézés, kommentelés lehe-

tősége) lehetne kötni ehhez a jelentős, nagyszámú érdeklődőt vonzó portálhoz. Különösen hiányolom a megoszthatóságot (pl. Twitter, Facebook), ami lehetővé tenné a gyűjtemény egyes tételeinek a felhasználók általi „továbbadhatóságát”, és így az egész szolgáltatás jobban „jelen lehetne”, ismertebb volna a webes világban.

3. *Bár a szolgáltatás többnyelvű, nyelv szempontjából kissé kaotikusak a metaadatok.* Egy részük a beadó intézmény anyanyelvén, más részük angolul, megint más részük a felületen kiválasztott nyelven jelenik meg. Bár van bennük következetesség, mégis zavaró ez a „sokszínűség”.
4. *Nem működik a „Timeline” funkció.* A dátum szerinti navigálást segítő plugin nem megfelelő beállítása miatt ez az alkalmazás nem használható, hibát jelez. Mivel ez a leginkább figyelemfelkeltő (piros színnel jelölt) menüpont, ezért e hiányosság rendkívül feltűnő és zavaró.
5. *A szolgáltatás nem akadálymentes.* A fogyatékkal élők (vakok, illetve gyengén látók) számára nem nyújt segítséget a könnyebb tájékozódáshoz, informálódáshoz és a használathoz.

Összefoglalva: A Video Active nemzetközi projekthez méltó, színvonalas szolgáltatás, gazdagon feltárt állománnyal, több nyelven használható, világos, áttekinthető kezelőfelülettel, kifinomult keresőmotorral. A szolgáltatás a nemzeti szintű digitalizálási tevékenységek összefogásával érték-növelt és egyenlő hozzáférést nyújt az archív tartalmakhoz. Az egyedülálló mozgóképes gyűjtemény minden bizonnyal kiemelt fontosságú a kutatók, az oktatás világa, illetve az európai televíziózás témája iránt érdeklődők körében. Hasznos volna azonban, ha több felhasználóbarát, illetve a felhasználót aktívan bevonó szolgáltatás – amely a mai kor abszolút jogos igénye és követelménye – kapcsolódhatna a portálhoz, és ha a többnyelvűségből fakadó (az alábbiakban alaposabban részletezett) problémákat orvosolni tudnák. A nem megfelelően beállított Timeline-modul mindenképpen kínos. Mivel azonban a portálon jelezve van, hogy ez még csak a béta verzió, minden bizonnyal javítani fogják a hiányosságokat.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- Egyszerű, letisztult, minimalista design jellemzi a weboldalt (1. ábra). Láthatóan az volt a cél, hogy a filmbejátszások domináljanak, a tartalomról ne vonja el a felhasználó figyelmét semmi. Szürke

és palackzöld alapszíneket alkalmaztak, egyedül a fejléc alatt található menüpontokat emelték ki élénkebb színekkel. Ezen kívül a projektben részt vevő intézmények lábléc fölött elhelyezett logói színesítik a portál megjelenését. Nincs előírva preferált böngészőprogram, a szolgáltatás a leggyakoribb böngészőkben gond nélkül megjeleníthető. A grafikus felület nem túl széles, így a kisebb monitorokon, illetve alacsonyabb felbontás mellett is élvezhető látványt nyújt.

- A fejlécet a szolgáltatás logója uralja, továbbá itt kapott helyet a keresőablak, valamint a regisztráció/belépés menüpontja is. A főoldal egyszerű, könnyen áttekinthető, kevés menüpontot tartalmaz. A bal felső régióban egy rövid leírást találunk a szolgáltatásról, alatta pedig a dokumentumokat lejátszó alkalmazás (Flash Player) látható, amelyen kezdéskor egy véletlenszerűen kiválasztott felvételt indíthatunk el. A főoldal többi részén ajánlókat találunk: a lejátszóban látható filmmel megegyező témájú, a leggyakrabban lejátszott, a pillanatnyilag mások által éppen nézett, illetve a DVD-n is elérhető dokumentumok listáit.
- A szolgáltatás többnyelvű: angol, holland, német, francia, katalán, dán, görög, magyar, olasz és svéd nyelvek közül válogathatunk. A többnyelvűség nem csupán a szolgáltatásra (kezelőfelületre) vonatkozik, ám a tartalmak (metaadatok) esetében érdekesen alakul. A beadó intézmény anyanyelvén rögzített adatokon kívül a cím és egy rövid leírás angol nyelven is megjelenik. A többi adatsornál azonban az tapasztalható, hogy míg a legtöbbjük szintén angol nyelvű, a tárgyszólista és a helyszín („Földrajzi érintettség”) minden esetben a felületen kiválasztott nyelven jelenik meg. Úgy gondolom, érdemes lett volna a témaköröket és a műfajokat is belevonni ebbe és lehetővé tenni, hogy ezek is a választott nyelven jelenjenek meg, mivel ez megkönnyítené a visszakeresést azok számára is, akiknek nincs ilyen széles körű nyelvismeretük. A témakörök nyelvi megjelenítésének kérdése már csak azért is érdekes, mert a rendszer az „*Ismerje meg a gyűjteményt*” menüpont alatt témakörök szerinti böngészést ajánl fel, itt azonban a témakörök – a fentiekkel ellentétben – a kiválasztott nyelven jelennek meg, vagyis a témakörlista elviekben az összes, a szolgáltatás által preferált nyelven rendelkezésre áll. Különösen zavaró, hogy részletes keresésnél a mezők funkcióinak leírásai (amelyeket fontos lenne érteni, mivel a logikai operátorokat beépítették a mezőkbe) kizárólag angol nyelven szerepelnek.

1. ábra A Video Active főoldala

- A portálhoz hagyományos értelemben vett súgó nem tartozik. A projekt leírását, rövid tartalmi ismertetését „A VideoActiveról” menüpont tartalmazza. Aki többre kíváncsi, innen egy ugrópont segítségével juthat el a Video Active angol nyelvű blogjához (2. ábra). A blog szintén tartalmi szempontból közelít a portálhoz, részletesen ismerteti a szolgáltatás megvalósításának munkafolyamatát a kezdeti tervektől a kivitelezésig, bemutatja a részt vevő szakembereket, a konzorciumot és a kapcsolódó projekteket. Rengeteg háttéranyag – sajtómegjelenések, konferenciaanyagok, a VA-ról szóló előadások prezentációi – segíti a mélyebb megismerést. Ugyancsak itt találjuk az elérhetőségi adatokat és a projekthez való csatlakozás lehetőségét – kissé meglepő, hogy a szolgáltatás weboldalán semmiféle elérhetőségi adat nem található.
- Sem a portálon, sem pedig a hozzá tartozó blogon nem találunk technikai, illetve a szolgáltatás működésére, magára a használatra vonatkozó ismertetőket, segítséget. Csupán a keresés felületén jelennek meg az ún. lebegő súgók, de ezek is csak minimális információkat adnak az adatmezők használatához.
- A felhasználásra, a jogokra vonatkozó információk nem egységesek, nem vonatkoztatható egyetlen közös, átfogó szabályozás a teljes gyűjteményre – ez érthető is, hiszen egy nemzetközi projektről van szó, az egyes országok felhasználásra, szerzői jogokra vonatkozó rendelkezései különbözőek. Az adott filmbejátszáshoz kapcsolódó jogi tudnivalók minden esetben a dokumentumok megtekintésekor, a metaadatok között jelennek meg, és sok esetben egyszerűen az őrzőhelyhez irányítanak, információkérés céljából.

[Home](#) | [Video Active](#) | [The Consortium](#) | [Dissemination](#) | [Related Projects](#) | [Public Results](#) | [Join](#) | [Contact](#)

Creating Access to Europe's Television Heritage

10/09/2006 Video Active has started
Posted by Johan Oomen under [Uncategorized](#)

Comments Off

Video Active is a project funded within the eContentplus programme of the European Commission.

The major aim of Video Active is to create access to television archives across Europe. The unlocking of these (largely) closed archives will make their content available for educational and academic purposes. It will enable an interactive discovery of television's cultural heritage.

The project will achieve this by selecting 10,000 items television archive content, which reflects the cultural and historical similarities and differences of television from across the European Union, and by complementing this archive content with well-defined contextual metadata. Video Active therefore offers an enormous resource for exploring both the representation of cultural and historical events within and across nations and the development of the medium itself at a cross-cultural level.

Audiovisual archival material is notoriously hard to access. Current digitisation activities offer not only the solution for long-term preservation, but also break new grounds for access. Yet such current digitisation at different national levels lacks standardisation, cohesion and still offers uneven access. Video Active will therefore build on existing digitisation activities at different national levels to provide enhanced and equal access to archive content within a well-defined and integrated pan-European framework. To do this the project has brought together eleven leading audiovisual archives, from all across Europe, to make their digitised holdings available online.

Ten languages will be supported: English, French, German, Italian, Dutch, Greek, Hungarian, Catalan, Danish and Swedish. As a result, Video Active will enhance an understanding of the shared histories and interrelationships that have shaped collective European memory and identity, while at the same time celebrating the multicultural dimensions that have also shaped European citizenship.

Archived Entry

Post Date :
10/09/2006 at 9:06 am

Category :
[Uncategorized](#)

Do More :
Both comments and pings are currently closed.

2. ábra A Video Active blogja

- A keresés, böngészés találati listájában bélyegképet láthatunk – audiovizuális dokumentum esetében egy jellemző képet az adott dokumentumról – néhány alapadattal (cím, adásba kerülés dátuma, a dokumentum típusa, őrzőhely). A filmbejátszások, műsorok megjelenítéskor többféle médialejátszóval találkozhatunk. A leggyakoribb egy egyszerű, kevés funkcióval rendelkező lejátszóeszköz, amelyben kizárólag

a felvétel elindítására és leállítására, illetve a teljes képernyős lejátszási mód kiválasztására nyílik lehetőségünk. Bár a filmekkel kapcsolatban technikai információt nem találunk, mind normál, mind pedig teljes képernyős megjelenítéskor jó minőségű, éles, kontrasztos felvételeket láthatunk. Fotók esetében a megjelenítés maximum 605 pixel szélességű, 72 DPI felbon-

tású képek formájában történik, melyeket nem véd vízjel.

Kereső funkciók, találatok

• A honlapon egyszerű, szabadszöveges kereső, illetve a részletes keresés lehetősége áll rendelkezésünkre. A keresőablakot a fejlécben helyezték el, így mindig „kéznél van”. A szabadszöveges kereső minden adatban keres – kizárólag a beírt szöveg előfordulásait –, használatukor semmiféle kereséstechnikai eszköz (Boole-operátor, csonkolás, idézőjel stb.) nem alkalmazható. A részletes kereső azonban ennél jóval többet nyújt (3. ábra). A felületen megjelenő három adatmező beépítetten tartalmazza a Boole-operátorokat: az elsőben automatikusan OR, a másodikban AND, a harmadikban pedig NOT kapcsolatot létesít a megadott szavak között. Bármely mezőt választjuk is, lehetőségünk van

arra, hogy a beírt szót/szavakat kizárólag a címek között keressük.

• A találati lista szűkítésére összetett keresésnél már a keresés elindítása előtt több – opcionálisan választható – eszköz is a rendelkezésünkre áll. A „*Filter results*” számtalan lehetőséget kínál: szűkíthetünk dokumentumtípus, színadat, dátumok (adásnap kezdete, illetve vége), szolgáltató, nyelv, és műfaj szerint – utóbbi alkategóriákra van bontva, így még pontosabban behatárolható, hogy mit keresünk, ráadásul egyszerre több lehetőség is bejelölhető. A „*Limit results by topic and classification*” opció témakörök (ismét a választott nyelven felsorolva!), nemzeti/európai dimenzió, és a „*Különleges, innovatív vagy ritka műsor*” kategóriái közötti választási lehetőségekkel (mindegyiknél szintén több elem is bejelölhető) segíti a további szűkítést. Keresőkérdésünk elmentésére sajnos nincs mód.

3. ábra Részletes keresés

- Bőngészésre többféle lehetőség is nyílik. A főoldalon „Ismerje meg a gyűjteményt!” menüpontja alatt a gyűjtemény témaköreit találjuk. Minden egyes témakör mellett zárójelben fel van tüntetve az adott témába besorolt dokumentumok száma. A téma nevére kattintva közvetlenül a találati listához jutunk. Ugyancsak a böngészés, egészen pontosan a kronologikus, dátum szerinti böngészés eszközeként kéne szolgálnia a fentebb már említett, sajnos beállítási hiba miatt nem működő „Timeline” pluginnak. Kizárólag cikkek, tanulmányok között böngészhetünk „Az európai televíziózás története” menüpont alatt, ahol a televíziózással kapcsolatos írások öt nagyobb témakörbe (rovatba) vannak rendezve. Egy-egy rovaton belül közvetlenül a cikkekhez jutunk, további szűkítésre nincs lehetőség.
- A találati lista mind az egyszerű és az összetett keresésnél, mind pedig böngészésnél (a cikkek

kivételeivel) ugyanúgy néz ki (4. ábra). Az egy oldalon megjeleníthető találatok száma nem változtatható (12 tétel), az oldalak között előre-hátra lapozhatunk. Nagyszámú találat esetén kényelmetlen lehet végiglapozni, áttekinteni a tételeket, talán hasznosabb lenne, ha igény szerint beállíthatnánk a megjelenítendő dokumentumok számát. Mód nyílik azonban a létrejött találati halmaz további szűkítésére. Az itt beállítható filterek: műfajok; nyelvek; feliratok nyelve; szolgáltató; színes/fekete-fehér; típus; adásnap; témakörök; különleges, innovatív vagy ritka műsor; illetve a halmaz tárgyszavai közötti választás lehetősége. Az egyes szűrők maguk is tovább szűkíthetők, van, amelyik háromszintű. Érdekes, hogy a filterek mellett automatikusan megjelenik a találati halmazban levő dokumentumok közül az adott filter tulajdonságát képviselő anyagok száma.

The screenshot shows the 'video active' website interface. At the top, there's a search bar and navigation links. Below the search bar, there are three main menu items: 'Ismerje meg a gyűjteményt!', 'Timeline', and 'Az európai televíziózás története'. The main content area displays a grid of search results. Each result includes a thumbnail image, a title, and a date. The results are:

- Journal - EU-B... (06/06/2003)
- Journal Interv... (28/06/2007)
- Εαρινή Σύνοδος... (19/05/1976)
- News - Eastern... (10/12/2002)
- DEADLINE 23:00... (19/10/2002)
- TVA 1. Áfstem... (19/05/1993)
- Áz autonómia p... (20/01/2007)
- Zarora: Áz eur... (21/03/2006)
- TVA 2 SÓA. Bul... (28/03/1993)
- Mindentudas Eg... (06/12/2005)
- Membran: Körny... (27/12/2006)
- Επισκεψη Βοσθα... (26/05/1959)

 On the right side, there is a 'Filters' section with various options:

- Műfajok:
  - Hírek, hírműsorok (348)
  - Film (6)
  - Vígjáték (3)
  - Szórakoztató műsor (9)
  - Ismeretterjesztő műsor (57)
  - Életmód (4)
  - Gyermekműsor (1)
  - Sport (5)
- Nyelvek:
  - katalán (32)
  - cseh (1)
  - dán (31)
  - holland (37)
  - angol (79)
  - francia (52)
  - német (53)
  - görög (46)
  - magyar (48)
  - olasz (20)
  - román (1)
  - spanyol (1)
  - svéd (22)
- Feliratok nyelve
- Szolgáltató
- Színes/fekete-fehér

4. ábra Találati lista

Tartalom, minőség

- A szolgáltatás gondosan válogatott, 10 000 tételből álló gyűjteményt épített fel. Az egyes nemzetek anyagaikat egységes metaadatokkal látták el, megoldva a feltártságot és a közös felületen való egységes kereshetőséget. Arra törekedtek, hogy a gazdag dokumentumanyag képes legyen tükrözni az európai televíziózás kultúráját, fejlődését, ezáltal forrásként szolgálhasson az *Európai Unió* országaiban működő televíziózás kulturális és történelmi hasonlóságainak, illetve különbségeinek, a nemzeti és a nemzetközi kulturális és történelmi események televíziós ábrázolásának kutatásához. A gyűjtemény jellegéből adódóan elsősorban televíziós műsorokat, filmbejátszásokat tartalmaz, illetve kisebb számban fotókat, valamint cikkeket. Ez utóbbi dokumentumtípust külön kiemelném, mert nagy gondot fordítottak arra, hogy a fenti céloknak – oktatás, kutatás támogatása – megfelelően a szolgáltatást gazdagon ellássák elemző tanulmányokkal.
- Külön menüpont, a fentebb már említett „*Az európai televíziózás története*” foglalkozik ezeknek a cikkeknek a rendezett, feltárt formában történő reprezentálásával. Az írások kizárólag angol nyelven érhetők el. A médiaszakértők által megírt tanulmányok a menüpont alatt további rovatokba rendezve találhatóak. Külön rovat foglalkozik a televíziós műsorszórás technikai innovációjával kapcsolatos cikkekkal, beleértve az ezt befolyásoló politikai és gazdasági tényezőknek a vizsgálatát. A kiemelt eseményeket taglaló rovat mutatja be, hogyan interpretálta a televízió a nemzeti eseményeket/ünnepeket a különböző országokban, illetve hogyan reagált a televíziózás az európai történelem kiemelkedő eseményeire. A különféle műsортípusokkal, formátumokkal, sorozatokkal és független adásokkal foglalkozó írások szintén külön rovatba kerültek. A nagy televíziós-rádiós műsортársaságokról szóló cikkek is önálló csoportot képeznek. Egy másik kategória a televízió-nézési szokásokkal, a felhasználói célcsoportokkal foglalkozó cikkeket fogja össze. Fontossága miatt kiemelném az összehasonlító bemutatásokat („*Comparative Showcases*”). A menüpont alatt olyan tanulmányokat találunk, amelyek valamilyen közös szempont (pl. művészeti, kulturális események, helyi tradíciók, rituálék bemutatása; az európai integráció; háborúk és konfliktusok) alapján ha-

sonlítták össze a Video Active gyűjteményének néhány dokumentumát. A bemutatott/hivatkozott filmbejátszások linkek segítségével közvetlenül elérhetők, köztük magyar vonatkozásúakat is találunk.

Metaadatok, bibliográfiai információk

- Az egyes dokumentumok megjelenítésekor a dokumentum alatt találjuk meg a hozzá kapcsolódó leíró adatokat. A címet, és egy rövid leírást, valamint a felhasználással, illetve jogokkal kapcsolatos információkat angol nyelven is közzéteszik, de szerepel egy hosszabb leírás is az oldalon, amely kizárólag a beadó intézmény nyelvén érhető el. Ezek mellett rögzítve lettek a következő adatok: adásba kerülés dátuma, szolgáltató, kiadó/forgalmazó, közreműködők, gyártási jellemző és színadat, valamint a műfaji és témakörbesorolások, a tárgyszavak, és a földrajzi érintettség. Ahogy fentebb már jeleztem, a témakörök és a műfaj kizárólag angolul jelennek meg, holott minden jel arra mutat, hogy elérhetők lehetnének a kiválasztott nyelven is (5. ábra). Pozitívumként említhető meg a közreműködők széles skálájának felsorolása, a rendezőtől a műsorvezető-riporteren át egészen az interjúalany nevéig. A filmekben elhangzó szöveg viszont nincs rögzítve, így abban nem kereshetünk – ezért a leíró szövegek pontossága, relevanciája a visszakeresés szempontjából kiemelt fontossággal bír. A témakörök összeállítása egyedi; minden bizonnyal a műfaj – a televíziós műsorok – sajátosságainak köszönhetően. Az aktuálisan megjelenített dokumentumok mellett érhető el a kapcsolódó anyagok, az egyes dokumentumtípusok külön-külön „füleken” lettek elhelyezve.
- A portál forráskódjában minimális metaadatokat találunk. A főoldal fejlécében a „*Video Active – Creating Access to Europe's Television Heritage*” cím lett rögzítve. A karakterek kódolása egységes, a Unicode szabvány alapján történik, azonban sajnos a magyar nyelvű szövegek megjelenítésénél a Firefox és az Internet Explorer böngészőben is néha hibák fedezhetők fel.
- A Video Active az Europeana-projekt partnere, így a gyűjtemény dokumentumai az Europeana portálja felől is megtalálhatók, kereshetők. A VA OAI-protokoll segítségével kommunikál az európai kulturális örökséget hozzáférhetővé tevő szolgáltatással.

<p>Titolo</p> <p>Mindentudás Egyeteme - Közép-Kelet-Európa nagy átalakulása - Sikerek és csalódások</p> <p>University of Omniscience - The great transformation of Central-Eastern Europe - Successes and disappointments</p> <p>Abstract [-]</p> <p>Az Európai Unióhoz 2004-ben csatlakozott nyolc poszt-szocialista ország, köztük Magyarország is tizenöt év alatt demokráciává és piacgazdasággá vált. Mit jelent ez a nagy átalakulás? Kétféle szempontból próbál az előadás választ adni erre a kérdésre: - Hogyan értékelhető az átalakulás világtörténelmi nézőpontból? - Milyen eredményeket és milyen veszteségeket hozott az átalakulás a jelen nemzedék mindennapi életében?</p> <p>Abstract in inglese [-]</p> <p>The eight post-Soviet countries that joined the European Union in 2004, with Hungary among them, have migrated to a democratic political system and a market-based economy in only fifteen years. What does this great transformation mean? The lecture attempts to approach the question from two angles - How is this transformation assessed from the aspect of world history? - What are the pros and cons of the transformation from the point of view of the everyday life of the current generation?</p> <p>Diritti [-]</p> <p>To get more information about this archive item or to get a copy, please contact: info@nava.hu. A műsorral és felhasználhatóságával kapcsolatos bővebb információkért kérjük írjon az info@nava.hu címre.</p>	<p>Data di trasmissione originale: 06/12/2005</p> <p>Provider: NAVA</p> <p>Autore: Duna Televízió</p> <p>Publisher: Duna Tv</p> <p>Contributi [-]</p> <p>Editore: Dukai Andrea Regista: Zilahy Tamás Regista: Nagy Katalin Altro: Stenszky Gyula Altro: Kumin Ferenc Altro: Gyöngyösi Tibor Produttore: Sallai László Presentatore: Kornai János</p> <p>Piattaforma produzione: Video</p> <p>Colore produzione: Colour</p> <p>Ambiente produzione: On location (recording)</p> <p>Fonte: 16626</p> <p>Temi: Democratisation European integration</p> <p>Generi: Documentary</p> <p>Keywords: társadalom munka/munkaügy társadalmi élet munkanélküliség parlament Európai Unió életszínvonal/jólét foglalkoztatottság demokrácia</p> <p>Copertura spaziale: Közép-Kelet-Európa Magyarország Csehország Szlovákia Szlovénia Lengyelország Litvánia Európa Lettország Németország</p>
---	---

5. ábra Egy leírás megjelenítése. Magyar származású dokumentum, a felületen kiválasztott nyelv az olasz. Jól látható a nyelvi „sokszínűség”.

Regionális film és televíziós archívum

Honlap: <http://mediawavearchivum.hu>
E-mail: hartyand@mediawave.hu
Fenntartó: MEDIAWAVE Alapítvány
Értékelés dátuma: 2010. október 20.
Értékelő: Drótos László

Általános értékelés

A mediawavearchivum.hu címen található adattár egy nagyobb honlapcsalád része: a mwave.iq.hu oldalról tudjuk elérni a filmarchívum mellett a győri MEDIAWAVE Alapítvány egyéb projektjeinek, valamint a Rómer Ház nevű kulturális központnak és a Győri Filmalaphoz a webhelyeit. Maga az archívum többféle néven is fut; ezen a gyűjtőoldalon

például „Győri és regionális film archívum” felirat van a logójában, a keresőurlapon csak *„Regionális filmarchívum”* olvasható a címben, egyébként pedig *„Regionális film és televíziós archívum”* szerepel a böngésző címsorában és a főmenü sávjában. A szolgáltatás nem sokat árul el magáról, de a doménnév, a bizonytalan megnevezés és a főbb böngészési kategóriák alapján arra következtethetünk, hogy ez a filmadatbázis eredetileg a MEDIAWAVE események anyagának archiválására szolgált, de később kibővült más, Győrhöz kapcsolódó filmes és televíziós részgyűjteményekkel. Ráadásul maga az archívum is működtet egyfajta tévéadást: a „webTV” menüpontra kattintva előre összeállított válogatást nézhetünk végig – októberben például az 1956-ról szóló felvételekből (szakirodalmi bibliográfiával és hivatkozásokkal kiegészítve). Érdemes megemlíteni még azt is, hogy a MEDIAWAVE fesztiválfilmek a NAVA egyik különgyűjteményeként (kgy.nava.hu/index.html)

`coll_id=mw`) is elérhető, ám ezek a videofájlok csak NAVA-pontokon tekinthetők meg.

Az archívum fejlesztői egy igazán stílusos, böngészésre és felfedezésre csábító, intuitív felületet alakítottak ki, amely – legalább részben – angolul is elérhető, így a külföldiek is eligazodnak rajta, és válogatni tudnak ebben a különleges gyűjteményben a kísérleti, az animációs és a dokumentumfilmek, a televíziós műsorok, a kulturális eseményekről szóló tudósítások, a koncert- és a táncfelvételek, és egyéb műfajú mozgóképek között. Jó volna, ha a megnézhető videók mennyisége a jövőben is folyamatosan bővülne, és ha más városok vagy régiók is hasonló nyílt archívumokat alakítanának ki vagy csatlakoznának ehhez a győri kezdeményezéshez.

Néhány komolyabb hiányosság, amelyeket érdemes lenne orvosolni:

1. Az adattárban leírt dokumentumoknak csak egy részénél van megnézhető videó. Ennek nyilván különböző okai vannak, de a találati listákban ezt a tényt nem jelzi semmi, hanem csak szűrni lehet a „*Videót tartalmaz*” opció bekapcsolásával, ami hasznos ugyan, de hasznos volna az is, ha a teljes listában is egyértelműen látszanának a teljes terjedelemben lejátszható filmek.
2. A kereső képességei elég korlátozottak és ezt csak részben pótolja a sokféle böngészési és szűrési lehetőség. Mindenképpen szükség lenne arra, hogy pontos illeszkedést is beállíthassunk, és hogy az ismertetőszövegekben is lehessen keresni. Előbbire azért, mert ahogy az archívum mérete nő, úgy egyre gyakoribbak lesznek a hamis találatok az automatikus kétoldali csonkolás miatt, utóbbi pedig a metaadatok hiányosságait pótolhatná részben (mert jelenleg például a *Másik János* kérdésre nem jelenik meg találatként *Cseh Tamás* búcsúkoncertje, ahol pedig ő is fellépett, de mivel a neve csak az ismertetőben van, a kereső nem találja meg).
3. Több információ kellene az alkalmi látogatóknak arról, hogy mit is találnak itt, mekkora a gyűjtemény jelenlegi mérete, milyen a gyarapodási üteme, melyek a tervezett fejlődési irányok, hogyan célszerű benne keresni, felhasználhatók-e a videók más webhelyeken stb. Rövid ismertetőik ugyanis jelenleg csak néhány kategóriánál vannak (pl. *Győri Balett*, *Passport Control*, *Győri és regionális filmek*), de ezek sem térnek ki minden kérdésre.

Összefoglalva: A *mediawavearchivum.hu* egy professzionálisan kialakított, unikális tartalomú szolgáltatás, amely a győri régió mozgóképes kultúrájának összegyűjtése, megőrzése és széles körben való elérhetővé tétele céljából jött létre. A filmes dokumentumok leírásán (akár helyi könyvtárosok bevonásával) és a keresőrendszer képességein lenne még mit javítani, és több tájékoztató szöveggel, szélesebb körű népszerűsítéssel, sőt esetleg a videók más weboldalakba való beágyazhatóságával nagyobb ismertséget lehetne elérni, mert a nézettségi adatok, a felhasználói minősítések és vélemények alacsony száma alapján arra lehet következtetni, hogy valószínűleg inkább csak a bennfentesek ismerik és használják jelenleg.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- A gazdag funkcionalitású webhely kialakítása egységes, átgondolt, jól szervezett, és az XHTML, JavaScript és Flash technológiával felépített oldalak meglepően gyorsan jelennek meg, még sok képet tartalmazó nagy találati listák esetén is. A fekete-vörös alapon jól olvashatók a fehér (néhol sárga) betűk, és a „dobozokba” rendezett tartalom áttekinthető oldalakat eredményez (6. ábra). Érdekes megoldás, hogy a stabil főmenü és gyorskereső alatt következő, változó tartalmú, fekete háttérű rész után, vagyis az oldalak alján, mindig ott egy állandó piros terület a fontosabb böngészési lehetőségekkel. Ez ugyan némi redundanciát eredményez, de ez inkább hasznos, mert például hiába kényelmes a jobb oldali oszlopban a kategóriák lenyíló menüként való böngészése, a keskeny sáv miatt egy háromszintes menüben itt már nehézkes a válogatás, ezért jó, hogy többféleképpen is választhatunk alkategóriát. Számomra zavarók voltak a találati listáknál minduntalan felbukkanó „szöveg-buborékok”, amelyek a filmek fontosabb adatait és ismertetőjüket elejét jelentik meg. Szerencsebb volna, ha ezek a lebegő rétegek csak akkor jelennének meg, ha a bélyegképekre, vagy csak akkor, ha a szöveges területre visszük a kurzort (vagy ha opcionálisan kikapcsolható lenne ez a funkció), mivel így nem lehet végighúzni az egeret egy találati listán anélkül, hogy ne takarnánk ki minduntalan a találatok közül néhányat.
- Van angol felület, sőt van angol fordítás a filmcímek és -ismertetőik egy részénél is. A felület nyelve menet közben is átállítható, de nem minden eleme vált át: például egyes dobozok és gombok feliratai, a találati listát formázó menük,

www.mediawave.hu | www.mediawavefestival.hu | www.romerhaz.eu | www.passportcontrol.eu | www.filmfundgyor.eu

WWW.MEDIAWAVEARCHIVUM.HU Regionális film és televíziós archívum Magyar English

Nyitólap Regionális film és televíziós archívum MEDIAWAVE webTV Keresés

ASTILLERO (ARG) - vörösen izzó Tango Nuevo Buenos Airesből
A közönség ledermedt, amikor a MEDIAWAVE nyitókoncertjén a csapat a "húrok közé" csapott. Aztán

MEDIAWAVE v

A web TV műsora: 09:00 - 61. MEDIAWAVE web TV program 12:00 - MEDIAWAVE web TV - Ladomíri legendák 15:00

Szavazz Te is a Neked legjobban tetsző filmre a Mediawave 2010 ideje alatt.

Egyre sokrétűbb FILM és ZENEI program a webTV-n!

A MEDIAWAVE webTV többféle megtekintési formát kínál. Egyrészt a hagyományos televíziózáshoz hasonló módon nézhető az adás, csak el kell indítani a felhasználónak. A különbség az, hogy bármikor megállítható és az egyes részek átugorhatók, ismételtető közönségbarát módon.

Ha az webTV programújságjában olyan filmet talál, amely épp nem aktív, akkor a cím alapján a filmarchívumban rákereshet és adáson kívül is megtekintheti.

Javasoljuk látogatóinknak a filmarchívumban való kutakodást. Az archívum több fájszban segíti az oldalon való eligazodást. Alapszinten csak azok az adatlapok látszanak, amelyekhez filmrészlet vagy a film egésze mellékelve van. Ezek közül egyesek különböző minőségi verziókban is megtekinthetők. A többi film egyelőre a március során megnyíló GYÓRI FILMARCHÍVUM-ban érhető el oktatási és kutatási célokra. De adatlapjuk a "videót tartalmaz" pipa kivételével elérhetővé válik.

Kérjük Önöket, hogy keressenek bennünket bármilyen építő javaslattal. Továbbá a felfedezett működési problémák jelzésével segítsék munkánkat: hartvand@mediawave.hu

Hírlevél
Sikeres feliratkozás.
Küldtünk egy e-mail a megadott címre, mellyel aktiválni tudja a hírlevelet.

Név:

E-mail cím:

Feliratkozom

Adatok módosítása, leiratkozás vagy aktiválás újraküldése:
Módosítás

Népszerű filmek tovább

MEDIAWAVE ROMA & MAGYAR ETHNO MŰHELY - vezető: Ferenczi György 2010 0 (0)★★★★★
dokumentumfilm / zenei film Hartvándi Jenő (Magyarország)
Próbák, hangulatok, zárókoncert... PASSPORT CONTROL 19.

BICYCLE LOVE / BICIKLI SZERELM 2010 0 (0)★★★★★
animáció / kísérleti film Murányi-Matza Teréz (Magyarország / Románia)

Melnä Kaste / Fekete doboz 2008 0 (0)★★★★★
animáció Jurgis KRASONIS (Lettország)
Repülő stüdzszo érkezik egy a globalizációtól még érintetlen területre. Számos félreértésnek és persze elsősorban a Fekete doboznak köszönhetően az ismeretlen eredetű Hoggie képe kerül

SZÉCHENYI EGYETEM & MEDIAWAVE ÉPÍTÉSZ MŰHELY 2010 0 (0)★★★★★
dokumentumfilm Hartvándi Jenő (Magyarország)
Próbák, hangulatok, zárókoncert... PASSPORT CONTROL 19. SZÉCHENYI EGYETEM - MEDIAWAVE ÉPÍTÉSZ MŰHELY vezető:

Új filmek tovább

SZÉCHENYI EGYETEM & MEDIAWAVE ÉPÍTÉSZ MŰHELY 2010 0 (0)★★★★★
dokumentumfilm Hartvándi Jenő (Magyarország)
Próbák, hangulatok, zárókoncert... PASSPORT CONTROL 19. SZÉCHENYI EGYETEM - MEDIAWAVE ÉPÍTÉSZ MŰHELY vezető:

TALES OF ARCHITECT / ÉPÍTÉSZMESÉK 2010 0 (0)★★★★★
dokumentumfilm / kísérleti film Bóta Kata (Magyarország)
NAPLÓFILM AZ ÉPÍTÉSZ MŰHELY MUNKÁIBÓL.

LIPINKA 2010 0 (0)★★★★★
kisjátékfilm Böröcz Ádám (Magyarország)
A pletyka terjed...

2.nap / 1 előadás: BEVEZETÉS 1. - SÜLYI PÉTER - NÖVELES vagy NEVELES Nemzetközi Konferencia 2010 0 (0)★★★★★
dokumentumfilm Hartvándi Jenő (Magyarország)
A konferencia második napját Sülyi Péter, az előző napi

6. ábra A mediawavearchivum.hu kezdőlapja

a nézettségi adatok és a filmek minősítésére szolgáló skálák mindig csak magyarul jelennek meg. Akadálymentesített változat nincsen, pedig ha ez idővel egy komoly méretű televíziós archí-

vum is lesz, akkor a vakok számára is lehetővé kéne tenni az egyszerű keresést és a felvételek meghallgatását.

- Az oldalba beépített videolejátszó csak az alapfunkciókat tudja, de legalább könnyen kezelhető

és 9-es verziójú Flash Player is elég hozzá, nem kell a legújabbat telepíteni. Teljes képernyős nézetre is átválthatunk, és ekkor is élvezhető marad a képminőség. (Jó volna, ha külön ablakba is ki lehetne emelni a lejátszót olyankor, amikor pl. szeretnénk meghallgatni egy koncertfelvételt, miközben keressük tovább az archívumban.) Előre tekerni nem lehet a felvételen, meg kell várni, amíg letöltődik a fájl addig a részig, ahová szeretnénk átugrani. A lejátszó a MEDIAWAVE logójában szereplő madárfigurát kiteszi a jobb felső sarokba fehér színben (áttetsző vagy szürke változatban kevésbé zavaró lenne), magukon az FLV (Flash Live Video) videókon viszont nincsen látható vízjel. Egyes filmeknél nem a beágyazott player jelenik meg automatikusan, hanem csak egy állókép és erre, vagy a „*Jobb minőségben*” gombra kattintva jutunk csak el egy (valamivel nagyobb méretű) lejátszóhoz. Az állókép esetleg megtévesztő lehet egyes felhasználóknak, mert azt hihetik, hogy nincs megnézhető videofájl. A kezdőlap üdvözlő szövege egyébként utal egy „*március során megnyíló GYŐRI FILM-ARCHÍVUM*”-ra, amelyben azok a filmek is megtekinthetők, amelyek itt nem, de hogy ez hol van és melyik év márciusáról van szó, az nem derül ki.

- A site amúgy sem bővelkedik a használatát segítő leírásokban, viszont annál több lehetőséget nyújt arra, hogy az idelátogatók kommentálják vagy többféle szempont szerint értékeljék a dokumentumokat (akár azokat is, amelyekhez csak állóképek és leíró adatok vannak), megosszák az érdekesnek talált filmek URL címét a nálunk népszerű közösségi oldalakon, vagy elküldjék e-mailben valakinek, illetve „kedvenc listát” állítanak össze belőlük. A felhasználói aktivitás sajnos nem nagy, mert kevés a minősítés és a vélemény, és a nézettségi számok is alacsonyak (a legnépszerűbb sem éri el az ezres értéket, a többség száz alatt van), így az ezekre alapozott rendezési szempontok és filmajánlók nem sokat érnek egyelőre. A szolgáltatással kapcsolatos véleményünket és ötleteinket az üdvözlő szöveg végén megadott postafiókba küldhetjük, egyéb

helyen nincs feltüntetve kapcsolattartásra alkalmas e-mail cím. Van viszont hírlevél, de hogy az milyen gyakran jelenik meg, és mit tartalmaz, arról sincs tájékoztató.

Kereső funkciók, találatok

- Az egysoros gyorskereső és az összetettebb úrlapos kereső mellett mindenféle böngészési lehetőségeink is vannak: például kategóriák (valójában inkább részgyűjtemények), műfajok, nemzetiség, évszám, felkerülési dátum, színesség, népszerűség, hasonlóság, véletlenszerű(?) ajánlatok stb. alapján is elindulhatunk felfedezni a gyűjteményt, emellett a találati listákat is tovább szűrhetjük, illetve rendezhetjük többféle szempont szerint, sőt indíthatunk kereséseket a népszerűbb filmek kulcsszavaiból alkotott „címfeléből” és az egyes dokumentumok adatlapjain megjelenő metaadatokra kattintva is, úgy hogy ezekből a funkciókból példamutatóan gazdag a honlap.
- A keresők működéséről sajnos semmit nem lehet megtudni, és ez könnyen ahhoz vezethet, hogy vagy elbizonytalanodik a felhasználó a túl sok irreleváns találat miatt, vagy hogy nem talál rá arra, amit keres. A tapasztalataim alapján a gyorskereső valamennyi olyan mezőben keres, amely a „Film adatok” fejlécű dobozokban megjelenik a dokumentumok adatlapján, viszont nem találja meg a filmek ismertető szövegében szereplő szavakat, pedig ezek az ismertető sokszor fontos információkat tartalmaznak. A „Keresés” menüpont mögött megjelenő részletes úrlap még kevesebb mezőt tesz visszakereshetővé: a cím és a címfordítás mellett csak a rendező neve adható meg itt és néhány szűrőfeltétel (7. ábra). Szintén csak sejteni lehet, hogy az illeszkedés betűcsoportokra történik, és nem lehet pontos szavakra vagy kifejezésekre korlátozni a keresést. (Ennek azután pl. az a következménye, hogy ha a gyorskeresőbe a *roma* szót írjuk be, megkapjuk az összes olyan tételt is, amelynek romániai az alkotója vagy a helyszíne.)

7. ábra A részletes kereső úrlapja

- A találati halmaz háromféleképpen is megjeleníthető: van két mátrixnézet nagy, illetve kis képekkel, valamint egy listás nézet, és mindegyiknél 1 és 50 között állítható a sorok száma (ráadásul egyesével, ami főleg sok fokozat), (8. ábra). A találatok száma nem jelenik meg, így a nagyobb halmazok méretét csak úgy tudjuk felbecsülni, ha összeszorozzuk az oldalak és az oldalankénti találatok számát. Alapesetben csak azokat a dokumentumokat listázza ki a rendszer, amelyekhez tartozik videó, de ha ezt a szűrőt kikapcsoljuk, akkor már nem látjuk a listában, hogy melyek a megnézhető felvételek. Elég gyakori, hogy a listában a bélyegkép helyén csak egy „NINCS KÉP” felirat van, de ettől még lehet, hogy tartozik videó az adott tételhez, csak valamiért nem csináltak belőle állóképe(ke)t az archívum gazdái. A listában mindig ugyanazok az adatok látszanak, függetlenül attól, hogy milyen rendezést állítunk be, így ha például a „Legújabbak” szempont szerint kérjük a találatok listázását, akkor is csak a filmek készítési évszámát látjuk, nem a felkerülés dátumát. A minősítést kétféleképpen is jelzi a rendszer: az átlagosztályzat és a zárójelbe írt szavazatok száma fölötti sárga csillagok is mutatják a felhasználói értékelést, de

mivel ilyenek alig vannak, nagyon kevés még a besárgult csillag.

Tartalom, minőség

- A gyűjtemény több, részben egymást átfedő részhalmból (kategóriából) áll össze, de a böngészés alapján úgy tűnik, hogy még a MEDIAWAVE anyagai teszik ki a nagy részét, mert bár megjelennek olyan kategóriák is, mint a „Xántus János Múzeum” vagy a „Győri Balett”, de ezek alatt még alig van valami. A legnagyobb kategória a „Győri és regionális filmek”, amely a tájékoztatója szerint kb. 300, helyi témájú vagy helyben készült kortárs filmet tesz elérhetővé, és a tervek szerint később például múlt század eleji híradófelvételekkel is kiegészül majd. Hogy a teljes archívum mérete mekkora, azt csak az összes tétel kilistázásával lehet megszámlálni; ez alapján az értékelés írásakor 679 videó és 1923 db. adatlap volt az adattárban, tehát nagyjából minden harmadik katalogizált dokumentumhoz tartozik megnézhető videó. Ezek műfaji megoszlása (itt is vannak átfedések, tehát egy-egy filmet gyakran több műfajhoz is besoroltak): animáció: 73, dokumentumfilm: 428, játékfilm: 11, kisjátékfilm: 98, kísérleti film: 145, zenefilm: 194, táncfilm: 32.

8. ábra A találatok „lista” nézetben

- A filmeknek nemcsak a műfaja és a témavilága változatos, hanem a színhelye, illetve az alkotók nemzetisége is, hiszen a győri fesztiválok bemutatott alkotások számos országból származnak (az abc-be rendezett lista Albániától Venezueláig terjed), és ezek a szélesebb közönség elé ritkán kerülő művek az archívumnak köszönhetően itt egybegyűjtve láthatók, sok esetben kiegészítve a készítőik életrajzi adataival, filmográfijával és elérési címeivel is.
- Arról sajnos szintén nincs információ, hogy milyen gyakran és milyen ütemben frissül a gyűjtemény, és a felkerülés dátuma sem látszik az adatlapokon. A tesztelés időpontjában, október vége felé egy augusztusi MEDIAWAVE műhelyről készült tudósítás volt a legújabb felvétel, de ebből nem lehet komolyabb következtetéseket levonni. Egyes tételeknél a címben „JÖN-JÖN” felirat szerepel, köztük olyanoknál is, amelyeknél már felkerült a videó az archívumba.
- A videofájlok minősége megfelelő, webre optimalizált és a szerver is gyors, nem akadozik a lejátszás. Ugyancsak jók a szöveges részek, nem vettem észre gépelési vagy kódolási hibát.

Metaadatok, bibliográfiai információk

- Az egyes dokumentumok adatlapján – nem igazán szerencsés megoldásként – két „Film adatok” doboz is megjelenik, az egyikben a kötött lis-

tákból hozzárendelt metaadatok (pl. kategória, műfaj, nemzetiség) látszanak, a másikba kerülnek a tényleges filmadatok (pl. rendező, szereplők, hossz, technika) (9. ábra). A cím és a címfordítás viszont csak a lejátszó fölött van kiírva; szerencsésebb lenne ezeket valamelyik dobozba is beletenni, például azért, hogy könnyebben kimásolhatók legyenek a többi adattal együtt. Ha tartozik ismertető szöveg is a filmhez, akkor az szintén egy külön területen, a lejátszó és a szavazásra szolgáló minősítő skála alatt jelenik meg, majd ez alatt jönnek még az előzőekben már említett alkotói információk és elérhetőségek. A felvételek tárgyi feltárása elég hiányos, csak ritkán sikerült olyan tételt találni, amelyhez magyar vagy angol kulcsszavakat is hozzárendeltek (és ezeknél sem tudni, hogy valamilyen kötött tezauruszból származnak-e). Van ugyan egy „Dokumentációk” nevű kategória néhány hierarchiaszinttel (pl. „Zenei dokumentációk/ethno zene/világzene”, de úgy tűnik, hogy ez nincs igazán kidolgozva, és ritkán használják a filmek tematikus besorolására; emellett az sem szerencsés, hogy az eseményeket vagy intézményeket jelölő többi kategória közé van keverve. Akad olyan tétel is az archívumban, amelynél az alsó „Film adatok” dobozban mindössze egy, a film hosszát jelölő perccadat van, vagyis nagyon egyenetlen a dokumentumok leírása.

The screenshot shows a web interface for a film document. On the left is a video player with a title card that reads: "AMERIKAI JAZZ MA ÉS A TEGNAP FORRADALMÁRAI RUDRESH MAHANTHAPPA & VIJAY IYER DAVID MURRAY 'BLACK SAINT' QUARTET". Above the player, the title "FÉNYÍRÓ KONCERTEK 4. - AMERIKAI JAZZ - MEDIAWAVE 2008" is displayed, along with "RUDESH MAHANTHAPPA & VIJAY IYER - DAVID MURRAY QUARTET". There are also statistics for views (23) and downloads (658), and a rating of 5 stars with 0 votes.

On the right side, there are two "Film adatok" (Film data) boxes. The top one lists category, director (Silló Sándor), festival (MEDIAWAVE 2008), genre (documentary), and country (Hungary/USA). The bottom one lists the director (Silló Sándor), duration (51 min), format (2008 DV, color, no subtitles), and contact information (info@mediawave.hu).

At the bottom right, there is a section titled "Kérjük, írja meg véleményét" (We ask you to write your opinion) with input fields for "Név:" (Name), "Szöveg:" (Text), and "E-mail:".

9. ábra Egy dokumentum adatlapja

- Nincs annak nyoma, hogy a címkés megjelenítésen kívül lenne valamilyen géppel olvasható ki-menet is a metaadatokból, és úgy tűnik, hogy az NDA, illetve az Europeana sem tud a *mediawavearchivum.hu*-ról. Az oldalak fejlécében van ugyan néhány metatag (*title*, *description*, *keywords*), de ezekbe ugyanaz az adat: a dokumentum címe kerül, így kevés segítséget jelentenek a metakeresőknek. Jó hír viszont, hogy a Google „belelát” az archívumba és leindexeli a szöveges információkat.

Beérkezett: 2010. X. 25-én.

Dávid Adrienne

az Országos Széchényi Könyvtár
Digitális Gyűjtemény Osztályának
informatikus könyvtáros munkatársa.
E-mail: dadrienn@oszk.hu

Drótos László

az Országos Széchényi Könyvtár
Magyar Elektronikus Könyvtár
Osztályán főkönyvtáros.
A Magyar Elektronikus Könyvtárért
Egyesület elnökségi tagja.
E-mail: mekdl@ief.hu

Közzétették az európai archiválószoftvereket

Mostantól nyílt forráskódú szoftverek formájában mindenkinek rendelkezésére állnak azok az eszközök, amelyeket európai uniós pénzalapok felhasználásával a digitálisan tárolt adatok korlátlan ideig való megőrzése, elérhetővé és értelmezhetővé tétele érdekében fejlesztettek ki.

A *CASPAR* (*Cultural, Artistic and Scientific knowledge for Preservation, Access and Retrieval*) elnevezésű európai uniós kutatási programban cseh, francia, görög, izraeli, olasz és egyesült királyságbeli kutatók vettek részt. A program olyan kezdeményezéseket egészít ki, mint az *Europeana* európai digitális könyvtár. A projekt 15 millió eurós költségvetéséből 8,8 millió eurót az *Európai Bizottság* kutatástámogatási programja állt.

Nagy mennyiségű elektronikus adatok – például hivatalos feljegyzések, múzeumok archívumai, tudományos eredmények – mindeddig nem, illetve csak az adatvesztés kockázatával voltak hozzáférhetők, mivel az újabb technológiák alkalmazásával vagy nem lehetett olvasni őket, vagy értelmezhetetlenek voltak a jelenkori felhasználók számára.

A digitális technológia forradalmasította az ismeretek és az információk kezelésének módját, különösen olyan tudományos területeken, mint a csillagászat vagy az éghajlat, melyek hosszú adatsorok huzamos ideig tartó mennyiségi elemzésén alapulnak. Példaként említhető, hogy az emberi tevékenység globális felmelegedésre gyakorolt hatását hosszú évtizedek feljegyzései bizonyítják. Annak ellenére, hogy az adatrögzítési technológia a lyukkártyától és a mágnesszalagtól a hatalmas szervereken tárolt számítási felhőig nagy fejlődési utat járt be, az információk elérésének és értelmezésének képessége a jövőben is létfontosságú marad a tudományos előrelépés szempontjából egy olyan környezetben, amelyet a technológiák állandó fejlődése jellemez.

Változatos információk tömkelegét kódoljuk digitálisan. Az adatok egy része dokumentumszerű: a könyvtárakban például polcokon őrzik a nyomtatott anyagokat, és elég azokat leemelni onnan, ha el akarjuk őket olvasni. Ennek az felel meg a digitális dimenzióban, ha a jövőben megnyitunk egy szöveges fájlt, és kinyomtatjuk azt. A digitális világ másik része azonban ettől eltérően működik. Nem lesz elegendő például kinyomtatni a földmegfigyelő műholdak adatait, hiszen az emberek – bár el tudják olvasni a számokat – nem lesznek képesek azokat értelmezni.

A nyílt forráskódú *CASPAR* szoftver ingyenesen letölthető és továbbfejleszthető kereskedelmi alkalmazások céljaira.

/SG.hu Hírlevél, 2010. szeptember 9., <http://www.sg.hu/>

(SzP)